

PROGRAMACIÓ DEL CURS 2011-2012

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES SOCIALS

SEMINARI DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA

ÍNDEX

1.- Recursos humans

2.- Recursos materials

3.- Cursos, grups i matèries

4.- Objectius del Seminari per al curs escolar 2010-2011

5.- Atenció a la diversitat

6.- Avaluacions, recuperacions i acreditacions

7.- Programació d'ESO

8.- Programació de Batxillerat

9.- Competències bàsiques

10.- Activitats extraescolars

1 - RECURSOS HUMANS

El Departament de Ciències Socials està format, segons el pla d'estudis vigent pels Seminaris de Geografia i Història, de Filosofia i de Religió. Pertanyen al Seminari de Geografia i Història els següents professors:

- **Anna Argilés Palomo**, professora agregada del Cos de Secundària, amb la condició de catedràtica.
- **Jordi Cañameras i Gaya**, amb la condició de catedràtic.

Professors i professores que imparteixen alguna matèria:

- **Lourdes Castells Gasulla**, del Cos de Primària, destinada com a professora de Pedagogia Terapèutica al centre.
- **Maria José García**, professora de religió.
- **Núria Ibarz**, professora del cos de secundària.

La cap de Seminari enguany és **Anna Isabel Argilés Palomo**.

2 - RECURSOS MATERIAIS

El seminari disposa de mapes i un stock d'atles (alguns d'ells en mal estat, de manera que convé anar-los renovant), llibres, un fons de documentals geogràfics, històrics i artístics, i pel·lícules de ficció. Igualment el Seminari disposa d'un seguit de mapes murals de caràcter històric o geogràfic, alguns d'ells en mal estat, de manera que convé anar-los renovant, encara que en alguns casos, com ara el mapa del Congrés de Viena, fa anys que es busca i no es troba un suplent. També hi ha mapes emmarcats penjats al Seminari, així com cartells de caràcter històric o artístic, penjats o dipositats, ja sigui al Seminari o a la Sala d'Audiovisuals, algun mapa d'Espanya i de Catalunya en relleu i una col·lecció d'atles multimèdia en format CD.

S'ha de dir que una part considerable dels llibres i algunes de les cintes del Seminari estan dipositats a la Biblioteca, encara que una part d'aquests llibres, antics o poc consultats, però de valor, han estat dipositats al Seminari per evitar la seva eliminació.

Anualment el Seminari procedeix a la renovació, ampliació i actualització parcial de tot aquest material, amb els fons assignats per a despeses de funcionament que li pertocuen.

L'habitació esmentada del Seminari en ocasions és emprada per rebre-hi pares, alumnes o impartir-hi classes a grups reduïts.

Així mateix la Sala d'Audiovisuals sobre la que el Seminari exerceix un ús preferent, però no exclusiu, disposa d'un cano , un DVD, un lector de CD ROM, així com d'una pantalla de projeccions..

Pel que fa als materials curriculars, aquest curs s'utilitzen els següents llibres de text:

- 1er. d'ESO: ***Geografia i Història***, Ed. Santillana
- 2on. d'ESO: ***Geografia i Història***, Ed. Santillana
- 3er. d'ESO: ***Geografia***, Ed. Santillana
- 3er. d'ESO: ***Educació per la ciutadania***, Ed. Cruïlla
- 4rt. d'ESO: ***Història***, Ed. Santillana

- Batxillerat: ***Història***, Ed. Barcanova (Matèria Comuna)
- Batxillerat: ***Història del Món Contemporani***, Ed. Barcanova (Matèria de modalitat)
- Batxillerat: ***Geografia***, Editorial Vicens Vives (Matèria de modalitat)
- Batxillerat: ***Economia***, Editorial Mac. Grau Hill (Matèria de modalitat)

Es disposa també de material adaptat per als alumnes amb necessitats especials, en connexió amb l'Aula d'Acollida.

3 - CURSOS, GRUPS I MATÈRIES

Aquest curs s'imparteixen en el centre estudis diürns d'ESO i Batxillerat

•**PRIMER D'ESO:**

Els crèdits comuns són impartits per la professora Lourdes Castells

•**SEGON D'ESO:**

Els crèdits comuns són impartits per la professor Núria Ibarz

•**TERCER D'ESO:**

Els crèdits comuns són impartits pel professor Jordi Canyameres .

L'assignatura d'Educació per la ciutadania la imparteixen , Jordi Canyameres i Núria Ibarz.

•**QUART D'ESO:**

Els crèdits comuns són impartits per Jordi añameras.

•**BATXILLERAT :**

o1er E: **Història del Món Contemporani**, Matèria de modalitat (4 hores setmanals) la imparteix Anna Argilés.

o2n E: **Història**. Matèria comuna (3 hores lectives setmanals per grup) a càrrec de Anna Argilés.

o2n E: **Geografia**. Matèria de modalitat (4 hores lectives setmanals) a càrrec d' Anna Argilés.

o1er E: **Economia**. Matèria de modalitat (4 hores lectives) a càrrec d'Anna Argilés

4 - OBJECTIUS DIDÀCTIS I FUNCIONAMENT INTERN DEL SEMINARI PER AL CURS ESCOLAR 2011-2012

Mantenen la seva validesa els aspectes assenyalats en cursos anteriors:

Continuar les indicacions que la Coordinadora Pedagògica passa pel que fa a seleccionar i concretar les competències bàsiques, de l'àrea de Ciències Socials i de l'àrea de Llengua especialment ja que el nostre centre participa durant aquest any en el Pla d'impuls de la lectura. Alhora enfocar el reforç d'aspectes de càlcul matemàtic aplicat a les Ciències Socials

Reforçar les competències comunicatives insistint en l'expressió oral i escrita

Potenciar l'ús de les TIC a partir de la creació de blog per part dels alumnes

Revisar els recursos materials del Seminari

(Per a més detall *vid.* el que es diu per part del nostre Departament en el Pla de Centre)

5 – ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Els materials d'ESO emprats tenen una metodologia adequada als diversos ritmes i estils d'aprenentatge que poden presentar els/les diferents alumnes. Com a punt de partença es tenen en consideració dos àmbits de diversitat :

.- La capacitat per aprendre: En aquesta etapa escolar cada alumne/a té la seva pròpia capacitat per aprendre coses i retenir-les, però això no és sinònim de capacitat intel·lectual.

.- D'altra banda en condicions favorables tots els alumnes poden assolir un nivell mínim, tenint en compte els diferents ritmes d'aprenentatge i de treball.

En aquest, el professor ha d'orientar la seva intervenció a l'aula en funció de la diversitat de formes d'aprenentatge que es poden produir entre els alumnes, i aquesta és també la finalitat perseguida en el desenvolupament de les activitats de totes les unitats didàctiques al llarg del curs, sempre tenint en compte que el nivell d'heterogeneïtat suportable té un límit i que la motivació de l'alumne és molt complexa i depèn de diversos factors. Poden influir en la motivació l'historial d'èxit o bé de fracàs que l'alumne hagi pogut tenir fins aquell moment, i el procés d'aprenentatge seguit, que pot presentar múltiples variants en funció de la procedència geogràfica, social i familiar de l'alumne, així com dels centres on hagi estudiat amb anterioritat. D'ací la conveniència de realitzar qüestionaris i avaluacions inicials, encara que siguin orals, per adaptar el procés d'ensenyament a les característiques i necessitats de l'alumne

Aquest any s'ha mantingut l'acord adoptat el curs passat per part dels equips pedagògics del Primer Cicle d'ESO, de no dividir els grups de Primer per nivells, car es va considerar que aquesta classificació, només arribar els alumnes, quan encara no es té un coneixement directe de l'alumne, i a jutjar per l'experiència dels

Primers de cursos anteriors, té efectes contraproductius pel que fa al desenvolupament posterior dels hàbits intel·lectuals i de les actituds conductuals d'alguns alumnes, si més no, inclosos de bell antuvi en els grups "especials" de baix rendiment intel·lectual i/o conductuals. (aspectes que no sempre són coincidents, en principi, encara que a no gaire llarg termini, els problemes conductuals acaben traduint-se en baix rendiment.

6 - AVALUACIONS, RECUPERACIÓ I ACREDITACIÓ

AVALUACIONS A L'ESO

Segons el currículum de Ciències Socials l'avaluació és un dels principals components de l'acció educativa i no pot romandre invariable. L'avaluació, a més d'analitzar el desenvolupament de l'alumne, permet assolir informació sobre els processos i resultats desenvolupats i atesos per l'acció educativa, a fi d'analitzar-los i prendre decisions sobre ells. La informació que proporciona l'avaluació ha de fer possible:

- .- Que l'alumne prengui consciència dels factors que afavoreixen la seva formació i reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge.
- .- Que el professor reflexioni sobre la seva tasca docent, tot valorant cadascun dels elements que són presents a la programació docent a l'aula.

Característiques de l'avaluació

L'avaluació i la qualificació de cada alumne han de ser coherents amb l'opció psicopedagògica que fonamenta el Disseny curricular i també ho han de ser amb els objectius i orientacions metodològiques. Des del punt de vista de l'opció psicopedagògica, l'avaluació de l'alumne ha de:

- .- Posar èmfasi en el desenvolupament del procés d'aprenentatge dels alumnes, és a dir, ha de ser contínua.
- .- Ha de ser individualitzada i diversificada.
- .- Atendre els processos de pensament de l'alumne i al desenvolupament de les seves capacitats generals, a més de fer-ho amb el volum de coneixements adquirits.
- .- Obtenir fonaments objectius sobre el grau de desenvolupament i aprenentatge assolits pels alumnes, amb la finalitat d'orientar-los cap a un tipus o altre d'activitat com a sortida dels seus estudis.

Criteris sobre l'avaluació dels alumnes

L'avaluació dels aprenentatges de cada alumne a l'ESO ha de ser contínua, amb observació sistemàtica del procés d'aprenentatge i integradora, o sigui adaptada a les diferents àrees i crèdits del currículum amb una visió global del procés d'aprenentatge de l'alumnat al llarg de l'etapa. L'avaluació s'ha de dur a terme tenint en compte els objectius generals i terminals de cada àrea, d'acord amb els següents fonaments:

- .- Determinació clara i prèvia dels objectius
- .- Anàlisi i interpretació de les actuacions i activitats a la classe en funció dels objectius
- .- Adopció de decisions en funció dels objectius a assolir

Seguint aquest model avaluatiu el Seminari ha concretat diversos aspectes que poden formar part d'aquests criteris:

Avaluació inicial: Es farà, si el professor/a ho creu convenient, a través d'un qüestionari, oral o escrit, que hom aplicarà en començar cada crèdit per esbrinar els coneixements previs dels alumnes pel que fa a alguns aspectes bàsics del contingut conceptual i procedimental. Aquesta activitat permet observar alhora l'estat inicial de cada alumne i el panorama global de la classe, identificar els coneixements reals dels alumnes respecte del contingut de la unitat i motivar el seu estudi. En tot cas, aquesta avaluació inicial tindrà un valor purament orientatiu, no quantificable.

Avaluació formativa: Abasta el conjunt d'activitats formatives i de seguiment, que es duen a terme a la classe i a casa, de forma continuada al llarg del procés d'aprenentatge de cada unitat didàctica. El dossier o llibreta de l'alumne recull aquestes activitats. Els qüestionaris orals sobre les activitats o explicacions o activitats ja realitzades completen aquesta avaluació. L'actitud i els hàbits dels alumnes cal valorar-los tant en activitats a l'aula com en el treball realitzat a casa.

Aquesta part de l'avaluació es valora amb la següent quantificació:

- un 55 % per a 1er. d'ESO
- un 50 % per a 2on. d'ESO
- un 45% per a 3er. i 4rt. d'ESO.

La resta de la nota, fins al 100% vindrà donada per proves escrites (exàmens).

Avaluació sumativa: En aquesta part de l'avaluació cal tenir en compte aquests aspectes:

- Les notes de l'avaluació formativa, que amb caràcter indicatiu, car s'han d'adaptar a les característiques de cada classe.
- Les proves d'avaluació sumativa pròpiament dita han d'estar elaborades amb una estructura similar a les activitats d'aprenentatge realitzades pels alumnes i referides a un o més objectius coneguts prèviament pels alumnes.
- Aquesta part de l'avaluació es valora amb la següent quantificació:
  - un 45 % per a 1er. d'ESO
  - un 50 % per a 2on. d'ESO
  - un 55% per a 3er. i 4rt. d'ESO.

AVALUACIÓ AL BATXILLERAT

Els criteris d'avaluació del batxillerat varien respecte dels de l'ESO. En aquest cas, els deures fets a casa, la intervenció a l'aula, l'interès i altres feines contaràn en cada cas, segons acordi el professor o professora de la matèria. La realització de treballs de síntesi, monogràfics o petites recerques i la seva exposició a classe es valoren també com a activitats d'avaluació formativa. En qualsevol dels casos, els examens realitzats dins de cada avaluació contabilitzaran igual, a no ser que prèviament s'expliciti lo contrari.

Criteris d'avaluació

Ja que a Batxillerat la avaluació sumativa té més valor caldrà tenir en compte aquests aspectes:

- .- Hom valorarà els alumnes a través d'un mínim de dos exàmens per avaluació.
- .- Totes les avaluacions suspeses cal recuperar-les

RECUPERACIÓ I ACREDITACIÓ

Les activitats de recuperació de les avaluacions a l'ESO consisteixen a:

- .- El professor pot demanar a l'alumne el lliurament de treballs i exercicis incorporats en el llibre de text o vistos a classe.
- .- Realitzar una prova escrita de continguts mínims.

Es podrà donar a l'alumne que no hagi superat els objectius mínims en el curs anterior un treball suplementari o de reforç per realitzar a l'estiu. També es recomanarà la inclusió d'aquest alumne en un grup flexible si és possible.

L'acreditació dels alumnes d'ESO es fa seguint els criteris que estableix la coordinació d'ESO.

Les recuperacions de Batxillerat consisteixen a realitzar un examen sobre el temari realitzat en el curs anterior, que pot ser acompanyat per algun treball individual. Aquestes proves es fan a l'octubre i a l'abril.

7 - PROGRAMACIÓ D'ESO

PRIMER CICLE: PRIMER CURS

Temporització:

1ª Avaluació: Unitats 1, 2, 3 i 4 de Geografia

2ª Avaluació: Unitats 5 i 6 de Geografia, i 1 i 2 d'Història

3ª Avaluació: Unitats 3,4, 5 i 6 d'Història

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals.

GEOGRAFIA

Objectius

- 1.-Conèixer i utilitzar correctament el vocabulari geogràfic bàsic.
- 2.-Llegir i interpretar tipus diferents de mapes i de plànols.
- 3.-Identificar en un planisferi els dos hemisferis, els continents i les seves característiques.
- 4.- Situar correctament els punts cardinals.
- 5.-Comprendre i utilitzar els conceptes de longitud i de latitud.
- 6.-Interpretar i utilitzar les escales gràfica i numèrica en tipus diferents de plànols.
- 7.-Conèixer les característiques del relleu i dels rius d'Espanya. i de Catalunya.
- 8.-Determinar els factors que incideixen en l'alternança del dia, la nit i les estacions.
- 9.-Conèixer, saber identificar i descriure els elements que caracteritzen el medi natural d'Espanya i Catalunya

Fets, conceptes

- 1.-La representació de l'espai
- 2.-La terra en el sistema solar: moviments i mesura del temps.
- 3.-Els components del medi físic.
- 4.-Continents i oceans.

5.-El paisatge com a resultat d'elements naturals. Grans unitats paisatgístiques.

6.-Recursos naturals i sostenibilitat: amenaces i riscos naturals.

Procediments

Interpretació i representació de l'espai:

Aplicació de tècniques d'orientació espacial (situació i orientació a l'espai).

Confecció, lectura i interpretació de plànols i mapes de diferents característiques i escales.

Identificació i causalitat dels diferents tipus de projeccions .

Anàlisi, elaboració i lectura de la representació del relleu.

Identificació dels factors que determinen l'alternança del dia i de la nit i les estacions.

Identificació dels elements que influeixen en el clima.

Lectura i anàlisi del paisatge.

Identificació dels paisatges naturals d'Espanya.

Estudi del paisatge natural de Catalunya i de la seva diversitat

Valors, actituds

1.-Interès per conèixer el patrimoni natural.natural.

2.-Sensibilització envers el medi natural.

3.-Conscienciació de la necessitat de preservar el medi ambient i de les limitacions dels recursos naturals.

4.-Mostrar interès per aprendre.

5.-Mostrar respecte envers els altres.

6.- Participar activament.

7.- Prendre consciència del propi progrés.

8.- Presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

HISTÒRIA

Objectius

1.-Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari històric.

2.-Observar registres cartogràfic prr obtenir informació.

3.-Elaborar eixos cronològics i localitzar-hi els períodes de la història de la humanitat i els períodes dels fets estudiats.

4.-Situat en el temps i en l'espai les grans àrees de les cultures estudiades.

5.- Identificar i situar en el temps i en l'espai aspectes econòmics, polítics, socials i culturals de les primeres societats fins a l'època classica.

6.-Identificar aspectes econòmics, polítics, socials i culturals de la Catalunya. antiga i medieval.

7.-Obtenir informació de fonts primàries i secundàries.

8.-Confeccionar treballs de síntesi, resums, murals, etc.

Fets, conceptes

- 1.-La mesura i la representació gràfica del temps històric. La periodificació històrica.
- 2.-El procés d'hominització i la prehistòria. La prehistòria a Catalunya.
- 3.-Els primers imperis agraris. Egipte i Mesopotàmia. Les seves manifestacions artístiques.
- 4.- Les civilitzacions clàssiques Grècia. Empúries. L'art grec.
- 5.-Les civilitzacions clàssiques. Roma. La Hispània Romana. L'art romà.
- 6.-La romanització en l'àmbit territorial català.

Procediments

- 1- Identificació de categories temporals (ritmes, successió, simultaneïtat, continuïtat-canvi, durada).
- 2- Ús de la cronologia i codis per a mesurar el temps històric. Representació gràfica del temps històric.
- 3- Identificació de relacions de causa-efecte i de causalitat històrica.
- 4- Ús de fonts, documents i testimonis històrics de caràcter primari i secundari.
- 5- Adquisició i ús de vocabulari històric.

Valors, actituds

- 1.-Valoració del patrimoni històric i artístic de les societats històriques estudiades i actitud favorable vers la defensa i la conservació d'aquest patrimoni.
- 2.-Interès per conèixer el patrimoni històric-artístic de Catalunya i actitud favorable vers la defensa i conservació d'aquest patrimoni.
- 3.-Actitud favorable vers cultures diferents de la nostra.
- 4.-Mostrar Interès per aprendre.
- 5.-Mostrar respecte envers els altres.
- 6.- Participar activament.
- 7 Presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

PRIMER CICLE: SEGON CURS

Temporització

1ª Avaluació: unitats , 2, 3, 4 i 5 d'Història

2ª Avaluació unitats 6 i 7 unitats restants d'Història .

3ª Avaluació: Història i Geografia, unitats 3, 4, 5 i 6.

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals, tenint present que el fet que a Tercer faran només Geografia, pot fer necessari intensificar el pes de la Història.

GEOGRAFIA

Objectius

Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari geogràfic.

Interpretar tipus diferents de mapes i plànols.

Conèixer la distribució de la població i els factors que en determinen el creixement i les variables.

Diferenciar les etapes del creixement de la població mundial, analitzant-ne les variables.

Analitzar el fenomen migratori i la seva manifestació a Espanya i a Catalunya.

Conèixer l'organització territorial de Catalunya, Espanya i la Unió Europea.

Localitzar en divers material gràfic els diferents tipus d'Estat.

Situar en l'espai les grans àrees culturals del món.

Continguts de fets i conceptes

La societat: estructura, organització i dinàmica.

Població i poblament: dinàmica, estructura i moviments de població. Anàlisi del fet migratori a Catalunya i Espanya.

Societat i economia: població activa, recursos i agents econòmics. Mercat, treball i atur. Característiques de l'economia catalana, espanyola i europea.

Societat i política(I): nació, estat i règim econòmic. L'organització territorial de Catalunya i d'Espanya. Les organitzacions supraestats.L'ONU.

Societat i política(II): els estats del món. La Unió Europea.

La diversitat cultural. Elements d'una cultura.

Procediments

- Interpretació i representació de l'espai:

Aplicació de tècniques d'orientació espacial (situació i orientació a l'espai).

Confeció, lectura i interpretació i mapes de diferents característiques.

Identificació de diferents tipus de gràfics.

Anàlisi, elaboració i lectura de la representació gràfica.

Identificació dels factors que determinen la situació econòmica.

Identificació en el mapa de l'organització territorial d'Espanya.

Identificació en el mapa de l'organització territorial d'Espanya.

Identificació en el mapa del estat de la Unió Europea.

Identificació en el mapa del principals estats del món.

Identificació en el mapa de les principals àrees culturals del món.

Valors i actituds

Mostrar interès per aprendre.

Mostrar respecte envers les altres cultures.

Participar activament.

Prendre consciència del propi progrès.

Presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

HISTÒRIA

Objectius

- 1.-Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari històric bàsic.
- 2.-Llegir i comprendre textos històrics.
- 3.-Observar i analitzar material cartogràfic, gràfic i audiovisual per extreure'n informació històrica.
- 4.-Localitzar en eixos cronològics els períodes i els fets estudiats.
- 5.-Conèixer les característiques de la ciutat medieval.
- 6.-Identificar i situar en el temps i en l'espai l'expansió i l'organització de la Corona d'Aragó en els segles XIII i XIV.
- 7.-Establir la relació entre la Generalitat dels segles XIV i XV i l'actual

Contingut de fets i conceptes

Les invasions i la fi del món antic. Judaisme i cristianisme. Bizanci.

L'aparició i l'expansió de l'Islam. Al-Andalus. El seu llegat a Catalunya.

L'Alta Edat Mitjana (segles VII-XII). Els regnes cristians a la península Ibèrica. Feudalisme i art romànic.

Els orígens nacionals de Catalunya (VIII-XII). La formació dels comtats catalans en una terra de frontera.

El feudalisme a la Catalunya Vella. Les primeres institucions catalanes.

Europa medieval: de l'expansió a la crisi de la Baixa Edat Mitjana (XIII-XV). Els regnes cristians (Navarra, Portugal, Castella-Lleó). Les institucions medievals i les ciutats. L'art gòtic.

La corona catalanoaragonesa: expansió i crisi (XIII-XV). Les Corts catalanes i l'origen de la Generalitat de Catalunya.

L'Edat Moderna. Els grans descobriments geogràfics

Reforma i Renaixement

El projecte imperial dels Habsburg

Les potències atlàntiques

De la monarquia autoritària a la monarquia absoluta

Catalunya dins de la monarquia hispànica.

Procediments

- 1.-Comprensió i ús correcte del vocabulari històric bàsic.
- 2.-Observació de material gràfic i audiovisual per obtenir informació.
- 3.-Confecció i lectura de mapes temàtics.
- 4.-Localització dels fets i períodes històrics estudiats en un fris cronològic
- 5.-Identificació i classificació de fonts històriques primàries i secundàries.
- 6.-Anàlisi de les causes i conseqüències dels fets històrics.
- 7.-Elaboració, lectura i interpretació de quadres, esquemes i resums sobre aspectes diversos d'una època determinada a partir de fonts diverses.
- 8.-Identificació dels factors que generen els canvis històrics i distinció entre els estructurals i els conjunturals.

Valors i actituds

- 1.-Valoració del patrimoni històric i artístic de les societats històriques estudiades.
- 2.-Respecte i valoració de la diversitat plurinacional, històrica i cultural present en l'Estat espanyol.
- 3.-Valoració de les fonts històriques proposades com a eina pel coneixement del passat.
- 4.-Interès per conèixer el patrimoni cultural i artístic de Catalunya.
- 5.-Interès per presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.
- 6.-Mostrar respecte envers els altres
- 7.- Participar activament

SEGON CICLE: TERCER CURS

Temporització:

1ª Avaluació: Unitats 1, 20,19,4,5,6

2ª Avaluació: Unitats 10,11,12,13,14,15,16

3ª Avaluació: Unitats 17,18,19

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals.

Objectius

- 1.-Utilitzar el vocabulari geogràfic bàsic.
- 2.-Interpretar tipus diferents de mapes i plànols.
- 3.-Conèixer la diferència entre paisatge natural i paisatge humanitzat.
- 4.-Identificar i interpretar els paisatges i les activitats humanes (agrari, industrial, urbà).
- 5.-Descriure i interpretar diversos paisatges agraris del món, d'Europa, d'Espanya i de Catalunya.
- 6.-Conèixer la problemàtica generada per l'explotació humana dels recursos naturals.
- 7.- Conèixer la distribució de la població i els factors que en determinen el creixement i les variables.
- 8.-Establir i diferenciar les etapes del creixement de la població mundial, analitzant-ne les variables.
- 9.- Analitzar el fenomen migratori i la seva manifestació a Espanya i a Catalunya.
- 10.-Situat en l'espai les grans àrees urbanes del món, d'Espanya i de Catalunya.
- 11.-Identificar i localitzar en divers material gràfic, els tipus d'indústries i les grans àrees industrials del món, d'Espanya i de Catalunya.

Contingut de fets i conceptes

1. La població i el poblament del món. Anàlisi demogràfica de Catalunya i d'Espanya.
2. Els recursos naturals i la seva explotació. Sostenibilitat i principals problemes mediambientals. Els problemes mediambientals a Catalunya i Espanya.
3. El sector primari: agricultura, ramaderia i pesca. Tipologia i paisatges agraris. Els principals paisatges agraris a Catalunya i Espanya.
4. El sector secundari: fonts d'energia, matèries primeres i indústria. Els paisatges industrials. Els paisatges industrials a Catalunya i Espanya.
5. El sector terciari: comerç, transports, comunicacions, turisme, serveis de benestar i d'oci. El turisme a la península Ibèrica.
6. Ciutat i urbanització del territori: estructura i funcions urbanes. Les xarxes urbanes de Catalunya i Espanya.
7. L'organització política del territori: nació, estat, comunitat autònoma i municipi en l'organització territorial d'Espanya. L'organització comarcal de Catalunya: origen històric i problemes actuals.
8. Les comunitats autònomes d'Espanya: diversitat física i humana.
9. Un món desigual. La mundialització. Desenvolupament i subdesenvolupament. Localització dels conflictes.
10. Un món divers: heterogeneïtat cultural al món. Les grans àrees culturals. La convivència de cultures.
11. La regió geogràfica: les grans regions del món.
12. Europa i la Unió Europea.

Procediments

- 1.-Observació de fotografies i material gràfic per obtenir informació.
- 2.-Lectura i interpretació de diversos tipus de plànols i mapes.

- 3.-Lectura i identificació de diferents tipus de paisatges a partir de diversos registres.
- 4.-Localització i identificació dels paisatges agraris del món, d'Europa, d'Espanya i de Catalunya a partir de diverses fonts (mapes, fotografies, textos....)
- 5.-Ús i comprensió del vocabulari geogràfic bàsic.
- 6.-Lectura i interpretació de gràfics, estadístiques, indicadors econòmics,..
- 7.-Elaboració de mapes temàtics.
- 8.-Observació de mapes temàtics per obtenir informació demogràfica, econòmica...

Valors, actituds

- 1.-Interès per conèixer la diversitat de paisatges generats per l'acció de l'home sobre el medi natural (agrari, industrial i urbà) i les activitats que se'n deriven.
- 2.-Conscienciació de les limitacions dels recursos naturals.
- 3.-Conscienciació dels desequilibris demogràfics al món, a Europa i a Espanya.
- 4.-Conscienciació dels problemes que es deriven dels desequilibris econòmics.
- 5.-Presència de consciència de la problemàtica migratòria .
- 6.-Interès per presentar els treballs d'una manera correcta i adequada.

Educació per la ciutadania

Donada la singularitat de l'assignatura d'Educació per la ciutadania, els tres professors que la imparteixen van acordar que anirien seguint el llibre però que, en funció dels interessos que anessin manifestant els diferents grups d'alumnes de tercer, anirien complimentant-lo amb materials diversos.

La temporització la marcarà en cada cas, la marxa del grup.

SEGON CICLE: QUART CURS

Temporització

1ª Avaluació: Unitats 1, 2, 3, 4

2ª Avaluació: Unitats 5, 6, 7 i 8

3ª Avaluació: Unitats 9, 10, 11 i 12

La temporització té també un caràcter indicatiu per a l'activitat del professor, adaptant-se a l'estratègia didàctica de cadascun d'ells, sempre que a la fi de curs s'assoleixin els objectius generals.

Objectius

- 1.-Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari històric bàsic.
- 2.-Observar i interpretar material gràfic i cartogràfic per extreure'n informació històrica.
- 3.-Analitzar les causes i conseqüències que provoquen un fet històric.

- 4.-Conèixer els grans trets de la història catalana, posada en relació dialèctica amb les entitats polítiques més amples en què es troba a partir de la constitució d'aquestes.
- 5.-Comprendre els processos històrics en bona part com a fruit dels desequilibris socials i geoeconòmics.
- 6.-Valorar en la seva mesura el pes de l'individu en els processos històrics.
- 7.-Entendre els conceptes de nació i estat i les seves interrelacions, així com el seu caràcter històric.

Contingut de fets i conceptes

- 1.. L'edat moderna (III): Il·lustració i despotisme il·lustrat. La guerra de Successió (1700-1714). l'Espanya borbònica de l'Antic Règim. Catalunya durant el segle XVIII.
2. La fi de l' Antic Règim: el liberalisme. la independència dels EUA i la Revolució francesa. El règim napoleònic.
3. L'Europa de la Restauració i els cicles revolucionaris de 1820, 1830 i 1848.
4. La modificació del mapa europeu: La unificació d' Itàlia i Alemanya.
5. La Revolució Industrial i les seves conseqüències. Anarquisme i socialisme. El moviment obrer. .
6. . L'expansió colonial europea. La Primera Guerra Mundial i les seves conseqüències. la Revolució russa.
8. El període d'entreguerres (1918-1939): l'evolució econòmica i l'aparició dels feixismes. L'evolució de l'URSS.
- 9.. La Segona Guerra Mundial. La fundació de l'ONU. La Declaració Universal dels Drets Humans. La guerra freda. la construcció d'Europa: de la CECA a la UE. De la coexistència pacífica a la dissolució de l'URSS.

Procediments

- 1.-Ús correcte de vocabulari històric bàsic.
- 2.-Anàlisi de les causes i conseqüències que provoquen un fet històric.
- 3.-Observació i interpretació de mapes històrics.
- 4.- Ús de fonts d'informació gràfica i audiovisual per obtenir informació.
- 5.Utilització de varies interpretacions historiogràfiques sobre un mateix fet.
- 6.- Ús de fonts orals i textuals per obtenir informació històrica.

Valors, actituds

- 1.-Valoració dels principis democràtics, de la convivència i de la tolerància.
- 2.-Conscienciació del caràcter dinàmic de la realitat social i rebuig dels essencialismes.
- 3.-Desvetllament del gust i l'interès per l'acció col·lectiva.
- 4.-Formació d'un criteri propi i rebuig de qualsevol actitud dogmàtica o etnocèntrica.
- 5.-Capacitat d'anàlisi crítica i racional.

.6.-Conscienciació de la situació present a Catalunya en relació dialèctica amb la situació espanyola, europea i mundial.

7.-Interès per presentar els treballs d'una manera correcta i adequada

8 - PROGRAMACIÓ. BATXILLERAT

PRIMER CURS: HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

EL CONTINGUT DE FETS I CONCEPTES

BLOC A: DE L'ANTIC RÈGIM A LA SOCIETAT CAPITALISTA

Els fonaments socials i econòmics del món contemporani

De la demografia d'Antic Règim a la demografia moderna

Les transformacions agrícoles del segle XVIII

El comerç. El paper de les colònies en les transformacions europees

De la producció artesanal de manufactures a la Revolució Industrial

Apèndix La II Revolució Industrial

La III Revolució Industrial

La Revolució burgesa. La Revolució Francesa com a model.

Els cicles revolucionaris de 1820, 1830 i 1848. Transformacions del mapa europeu: La unificació d'Itàlia i Alemanya

BLOC B El moviment obrer

El procés de formació de la classe obrera

Classe obrera i moviment obrer. Del ludisme al sindicalisme. Actituds polítiques.

La I Internacional. Corrents principals: proudhonisme, marxisme, bakunisme. La seva evolució. La Commune.

La Revolució Russa. La seva evolució. Les Internacionals posteriors a la Revolució Russa

La tàctica del Front Popular davant del creixement del feixisme. Els ensenyaments de la revolució espanyola.

Evolució del bloc soviètic

BLOC C Imperialisme, colonialisme i els grans conflictes del segle XX

Característiques de l'imperialisme i del colonialisme

La cursa colonial i el repartiment d'Àfrica.

La formació de blocs d'aliances i les grans confrontacions bèl·liques de la primera meitat del segle XX.
La seva inserció amb el moviment obrer.

BLOC D Evolució recent

- 1 La descolonització i l'aparició del III Món
- 2 La crisi del bloc soviètic i la fi de la guerra freda
- 3 Les múltiples confrontacions N-S
- 4 La crisi actual del sistema econòmic

Objectius

Establir els conceptes bàsics que permetin comprendre el concepte d'Història, classificar la durada del temps històric i valorar la seva utilització com a eina científica per a la comprensió de l'evolució de les societats.

Utilitzar les fonts primàries i secundàries en la identificació i l'argumentació de la pluralitat de percepcions i interpretacions d'una mateixa realitat històrica.

Identificar les causes que van portar a la crisi de l'Antic Règim i comprendre'n l'evolució i les conseqüències més importants.

Descriure les característiques de l'economia i la societat del segle XIX.

Identificar els esdeveniments més significatius que van caracteritzar la construcció de l'Estat liberal.

Elaborar síntesis i resums dels continguts treballats.

Localitzar geogràficament els principals escenaris dels fets de l'època i elaborar mapes conceptuals dels fenòmens estudiats.

Utilitzar amb correcció informació addicional extreta de llibres, enciclopèdies i diccionaris històrics en la realització d'exposicions orals i debats.

Formular hipòtesis explicatives per a les possibles preguntes plantejades sobre la realitat històrica, adquirint una opinió pròpia i fonamentada sobre el tema d'acord amb les fonts consultades.

Utilitzar correctament el vocabulari específic pertinent.

SEGON CURS: HISTÒRIA

Objectius

Establir els conceptes bàsics que permetin comprendre el concepte d'Història i classificar la durada del temps històric.

Utilitzar fonts primàries i secundàries per interpretar la realitat històrica.

Veure la Restauració com a un retorn del poder polític al bloc de classes hegemònic. La pacificació del funcionament intern del sistema polític (el torn pacífic) i el retorn a la marginalitat dels sectors socials no hegemònics.

Analitzar la crisi del sistema de la Restauració (la polarització de la indústria a Catalunya i Euskadi i els seus problemes d'encaix en l'estructura socioeconòmica espanyola, el catalanisme i el basquisme, el desenvolupament del moviment obrer i les seves conseqüències, les seves fites polítiques de 1898 a 1917.

Estudiar la Dictadura com a darrera taula de salvació de la Monarquia borbònica, i com a resultat de la intensificació de la lluita de classes. Les seves característiques polítiques i el seu encavalcament en l'ona expansiva internacional dels anys 20. La crisi de 1929 i el creixement de l'oposició

Entendre el desenvolupament de la Segona República, com a emergència seriosa dels sectors socials, polítics i culturals tradicionalment marginats. L'intent de culminació de la revolució burgesa i la intensificació de les lluites socials. La situació a Catalunya. L'evolució a Catalunya en el període comprès entre 1931 i 1936.

Descriure les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la Guerra Civil espanyola.

Elaborar síntesis i resums dels continguts treballats.

Utilitzar amb correcció informació addicional extreta de llibres, enciclopèdies i diccionaris històrics en la realització d'exposicions orals i debats.

Formular hipòtesis explicatives per a les possibles preguntes plantejades sobre la realitat històrica, adquirint una opinió pròpia i fonamentada sobre el tema d'acord amb les fonts consultades.

Evitar les interpretacions simplistes, dogmàtiques i personalistes en l'anàlisi de les situacions històriques, comprenent la importància del mètode històric.

Utilitzar les fonts primàries i secundàries.

Elaborar representacions gràfiques del temps històric en relació amb els esdeveniments més destacats del segle XX a Catalunya i Espanya.

Conèixer els orígens i l'evolució del període franquista i les seves conseqüències per a Catalunya.

Explicar l'evolució de la vida política espanyola i catalana en el període de transició a la democràcia.

Descriure la història recent de Catalunya i d'Espanya a nivell polític, econòmic i social.

Elaborar síntesis i resums dels continguts treballats.

Localitzar geogràficament els escenaris principals dels fets de l'època i elaborar mapes conceptuals dels fenòmens estudiats.

Utilitzar amb informació addicional realització d'exposicions orals

Formular hipòtesis explicatives sobre la realitat històrica, adquirint una opinió pròpia i fonamentada sobre el tema d'acord amb les fonts consultades.

Utilitzar correctament el vocabulari específic pertinent.

Evitar les interpretacions simplistes, dogmàtiques i personalistes en l'anàlisi de les situacions històriques, comprenent la importància del mètode històric.

Continguts.

1. Economia del segle XIX

Trets generals de l'economia.

La població espanyola.

L'economia: el sector agrari.

Les bases de la Revolució Industrial.

La indústria tèxtil catalana.

Siderúrgia i metal·lúrgia.

Comerç i transports.

2. La societat del segle XIX

Trànsit de la societat estamental a la societat de classes.

El món rural. Els pagesos.

La burgesia.

Les classes populars urbanes, menestrals i obrers.

Els moviments obrers.

La cultura catalana del segle XIX.

3. La Restauració

La Restauració.

El sistema canovista.

L'oposició: els moviments republicans i obrers.

L'oposició: els nacionalismes.

La crisi del final del segle.

4. Societat i economia al primer terç del segle XX

La demografia.

Transformació i evolució de l'economia.

L'economia al camp.

La indústria.

La societat: idees generals.

El món rural.

La burgesia.

L'Església.

El proletariat.

5. La crisi del sistema de la Restauració

El regeneracionisme.
La lluita política a Catalunya fins a la Setmana Tràgica.
L'enfrontament social. La Setmana Tràgica.
La Mancomunitat.
Els temps difícils (1914-1917).
Els temps difícils (1918-1923).
La Dictadura (1923-1930).

6. La Segona República i la Generalitat de Catalunya (1931-1936)

De la monarquia a la República.
Els partits i les personalitats.
La Constitució del 1931 i l'Estatut de Catalunya.
Els problemes de la Segona República. El Bienni Reformista.
La República de dretes. El Bienni Negre.
Les eleccions del febrer del 1936.

7. La Guerra Civil

El "pronunciament" (cop d'Estat) del 18 de juliol.
La Guerra Civil. Elements polítics, econòmics, socials i militars.
La Guerra Civil a Catalunya.
Evolució de la guerra.

8. Els orígens del règim franquista. L'etapa "blava" (1939-1943)

Característiques generals del règim polític franquista.
L'etapa "blava" o feixista (1939-1943).
El govern del país del 1939 al 1945.
Economia i política econòmica.
La política internacional del període 1939-1943.

9. Els anys cinquanta. De l'immobilisme a les primeres transformacions (1944-1957)

La política internacional.
Evolució del sistema polític franquista (1943-1957).
Les transformacions econòmiques.
La vida cultural i social es comencen a moure.

10. La gran transformació del país (1958-1969)

La transformació econòmica i demogràfica.
Transformacions socials i culturals.
Conflictes i reivindicacions.
Les forces polítiques de l'oposició.
Els governs del període 1957-1969.

11. Del franquisme a la democràcia (1970-1977)

La crisi final del sistema franquista (1970-1975).
La transició cap al sistema democràtic (1975-1977).

12. La història recent (I). La vida política

Les eleccions a Corts Constituents el juny del 1977.
La Constitució del 1978.
L'autonomia de Catalunya.
La vida política a Catalunya.
L'Estat de les Autonomies.

L'evolució econòmica, social i política (1979-1982).
El govern socialista (1982-1996).

13. La història recent (II). Economia i societat

Espanya i Catalunya a la Unió Europea.

Població i territori.

Una nova fase de l'economia.

L'economia catalana.

Normalització lingüística i cultura.

Procediments

Procediments

1. Confecció de frisos cronològics a escala de successió i de simultaneïtat.
2. Utilització de fonts primàries i secundàries de tota mena per comprendre l'evolució dels fenòmens històrics.
3. Utilització de registres icònics i audiovisuals per a l'obtenció d'informació històrica.
4. Classificació i comparació dels diversos esdeveniments històrics segons la seva naturalesa.
5. Identificació de les relacions entre els diversos esdeveniments històrics.

6. Utilització de l'empatia històrica.
7. Anàlisi de les teories de causalitat i intencionalitat històrica.
8. Resolució de preguntes i hipòtesis formulades.
9. Adquisició i aplicació del vocabulari històric.
10. Interpretació de fonts amb contingut de tipus històric divers.
11. Tractament de la informació a partir d'esquemes, gràfics, quadres estadístics, textos, mapes o audiovisuals.
12. Comunicació de la informació mitjançant la realització de treballs senzills.

Valors

1. Actitud de tolerància i antidogmatisme.
2. Adopció d'una visió crítica i raonada mitjançant el coneixement històric.
3. Adopció d'una actitud ordenada i rigorosa en l'estudi històric.
4. Tenir cura en la presentació de treballs.
5. Valoració i respecte del llegat històric i cultural del passat.
6. Apreciació del patrimoni històric i cultural
7. Relativització de la pròpia cultura.

ECONOMIA

objectius

Els objectius generals del curs d'Economia, que s'imparteix a primer curs de Batxillerat han estat sigut extrets de la Editorial MC gGraw Hill y són els següents:

Identificar els agents socials, les seves relacions i els valors que conformen un sistema econòmic, analitzant les similituds i les diferències del sistema d'economia del mercat amb altres sistemes i formant-se així un judici personal i raonat, reconeixent el seu paper d'agents econòmics actius.

Conèixer els conceptes bàsics que permetin establir relacions d'interdependència entre els fets econòmics significatius i el context social, polític i cultural en què ocorren, i la seva aplicació a problemes i a situacions quotidianes.

Comprendre els trets estructurals i conjunturals més característics de la situació i les perspectives de l'economia espanyola, analitzant els avantatges i els inconvenients de la seva integració en el context econòmic internacional.

Manifestar interès i curiositat per conèixer i analitzar amb sentit crític i solidari els grans problemes econòmics actuals: les desigualtats econòmiques entre els pobles i entre els diversos sectors socials, el creixement demogràfic desequilibrat, la sobreexplotació dels recursos, la degradació del medi ambient i el problema de l'atur en les societats avançades.

Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones.

Identificar les diferents mesures de política econòmica preses pels poders públics, així com els seus efectes econòmics i socials, valorant aquestes opcions i emetent-ne judicis personals raonats.

Utilitzar els coneixements adquirits per exercir amb autonomia i responsabilitat el seu paper de consumidor de béns i de serveis, reflexionant sobre la influència que les tècniques estimulants del consum tenen en la seva presa de decisions.

Interpretar i avaluar críticament els diferents missatges, dades i informacions que apareguin en els mitjans de comunicació social sobre els problemes econòmics actuals referits a l'àmbit local, regional, nacional i internacional, establint relacions entre els si, comunicant les seves opinions amb arguments precisos i coherents i acceptant altres punts de vista com a via d'enteniment i d'enriquiment personal.

SEQÜENCIACIÓ DE CONTINGUTS

- Unitat 1 La raó de ser de l'economia
- Unitat 2L'organització econòmica
- Unitat 3Els decisors de l'economia
- Unitat 4Producció i distribució
- Unitat 5El funcionament del mercat
- Unitat 6Tipus de mercat
- Unitat 7El mercat dels factors de producció
- Unitat 8Les fallades de mercat. L'Estat del Benestar
- Unitat 9Els indicadors econòmics
- Unitat 10 Les forces internes del mercat
- Unitat 11 Les polítiques econòmiques. La política fiscal
- Unitat 12 El diner i els bancs
- Unitat 13 El mercat financer espanyol. La Borsa
- Unitat 14 Comerç internacional
- Unitat 15 Relacions econòmiques internacionals

Unitat 16 La Unió Europea

TEMPORITZACIÓ

El temps de desenvolupament de cada unitat és merament indicatiu donat que sobre la realitat de l'aula, el professorat adaptarà la temporització a les necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat. Les últimes unitats 15 i 16, únicament tenen assignades tres hores cada una perquè, normalment no dona temps d'arribar-hi, i en cas que s'arribi, el temps disponible sol ser molt poc. Aquesta circumstància tampoc és excessivament greu perquè els temes que tracten es recullen a segon curs de batxillerat, dins l'assignatura de Geografia que, d'altra banda, es complementa molt bé amb el primer curs d'Economia.

Unitat 1 La raó de ser de l'economia	5hores
Unitat 2L'organització econòmica	5hores
Unitat 3Els decisors de l'economia	5hores
Unitat 4Producció i distribució	3hores
Unitat 5 El funcionament del mercat	5hores
Unitat 6Tipus de mercat	5hores
Unitat 7El mercat dels factors de producció	5hores
Unitat 8Les fallades de mercat. L'Estat del Benestar	5hores
Unitat 9Els indicadors econòmics	10hores
Unitat 10 Les forces internes del mercat	5hores
Unitat 11 Les polítiques econòmiques. La política fiscal	5hores
Unitat 12 El diner i els bancs	5hores
Unitat 13 El mercat financer espanyol. La Borsa	5hores
Unitat 14 Comerç internacional	10 hores
Unitat 15 Relacions econòmiques internacionals	3 hores
Unitat 16 La Unió Europea	3 hores

RECURSOS DIDÀCTICS

Com a recursos didàctics, a banda de fer servir els que ofereix el llibre, sobre tot el que fa referència a les qüestions de repàs que es troben al final de cada unitat, s'utilitzen sempre que és possible recursos complementaris.

Aquests recursos poden estar extrets de diferents diaris que es van recopilant i actualitzant a mida que van apareixen; també poden ser textos breus extrets de llibres que reforcin algun tipus de contingut.

El cine i els documentals també formen part dels recursos emprats.

Pel tema de la unitat 2: L'organització econòmica, es projecta la pel·lícula Balseros.

Pel tema de la unitat 6: Tipus de mercat, s'analitza diferents anuncis publicitaris de televisió i en suport paper, per tal de reforçar la idea de mercat de competència monopolística i el servei de la publicitat a les empreses que estan dins d'aquest model de mercat. També està previst tornar a realitzar un taller sobre interpretació publicitària des del punt de vista sexista que ofereix el Departament de la Dona de l'Ajuntament de Sant Feliu.

Per la unitat 7: El mercat de factors de producció, està prevista el visionat de la pel·lícula Los lunes al sol.

Pel tema 11, Les polítiques econòmiques. La política fiscal, està prevista una visita a la Regiduria econòmica de l'Ajuntament de S. Feliu.

Pel tema de la unitat 13: El mercat financer espanyol. La Borsa, es programa una visita a la Borsa de Barcelona i el Banc d'Espanya

SEGON CURS - GEOGRAFIA

1. Introducció

Els criteris que es poden extreure dels objectius generals de la matèria són els següents:

a) Àmbit conceptual

L'actual currículum de Geografia de Batxillerat respon a una concepció de la Geografia com a ciència social que es troba en la cruïlla de les ciències humanes i de les ciències de la terra i això es reflecteix en una **presència important dels continguts referents al medi ambient**, si bé, a diferència dels enfocaments de la Geografia escolar més clàssica que dona la perspectiva regionalista, aquests estan tractats sempre sota l'òptica de la utilització humana del medi i de les seves implicacions en la societat.

Una altra característica del currículum de Geografia de batxillerat és que **abasta els fets geogràfics en la seva doble dimensió: global i local**.

Finalment convé ressenyar, al costat dels continguts clàssics de la Geografia de batxillerat (demografia, Geografia econòmica, Geografia regional), la **presència de continguts propis de la Geografia cultural i de la Concreció dels objectius i continguts del currículum per a les PAAU**. Geografia Pàgina 2 de 9 **Geografia política**, continguts que a les darreres dècades havien anat quedant apartats dels programes escolars però que l'actualitat política mundial els ha retornat al protagonisme.

b) Àmbit territorial

La Geografia de batxillerat és una Geografia general que **contempla diferents àmbits territorials d'anàlisi** - local, regional, continental, mundial--, d'acord amb un enfocament dialèctic que té per objectiu relacionar la part amb el tot, o sigui, la dimensió local amb la dimensió global dels fets geogràfics.

c) Àmbit procedimental

El currículum de Geografia de batxillerat promou els procediments més propis de la Geografia, és a dir aquells que contempen l'expressió espacial dels fets, en especial l'expressió cartogràfica, al costat dels procediments comuns amb la resta de ciències socials. Es parteix de la perspectiva de la geografia regional.

En funció d'aquests criteris generals es pot concretar que els blocs de contingut hauran de ser:

Corresponents a una Geografia de caràcter general.

Relacionats amb diferents àmbits territorials d'anàlisi (Catalunya, Espanya, Europa, el Món) des d'una perspectiva dialèctica que pretén vincular la part amb el tot.

BLOCS DE CONTINGUT

1. El medi físic com a escenari de les activitats humanes

- La Terra com a ecosistema global.
- El medi físic com a escenari i factor de les activitats humanes: limitacions, oportunitats i riscos.
- Els paisatges com a expressió perceptible de les relacions entre els medis físics i les societats.
- Els principals desequilibris mediambientals del món actual.

2. El medi físic com a recurs per a les activitats humanes

- Recursos renovables, no renovables i destructibles
- Distribució territorial, diversitat i nivell d'explotació dels recursos al món.
- Problemàtica energètica en relació als recursos renovables i no renovables.
- L'impacte ambiental de les activitats humanes en el territori i el medi físic.
- Els principis de sostenibilitat ambiental.

3. La població i els moviments de població al món actual.

- La desigual distribució territorial de la població.
- La diversitat d'estructures i de dinàmiques demogràfiques al món en relació a les dinàmiques econòmiques i les cultures.
- Les migracions al món actual, causes i efectes a les àrees d'origen i a les àrees receptores.
- El paper de la dona en les estructures familiars i en les dinàmiques productives al món.
- Població i recursos: la problemàtica l'increment de població mundial i els límits del creixement.

4. L'espai urbà: cap a un món de ciutats

- Causes del procés d'urbanització
- Les funcions urbanes i els usos del sòl
- Morfologia dels espais urbans
- La fragmentació social de la ciutat
- La xarxa de ciutats i el creixement urbà al món actual.
- La sostenibilitat de les ciutats i el seu espai regional

5. Els espais de producció al món

- Les ciutats mundials i els grans centres de serveis i de poder.
- Els espais de producció industrial al món: localització, especialització i dinàmiques industrials.

- Els espais de producció agrària al món: localització, especialització i dinàmiques agràries.
- Els espais d'oci i l'activitat turística al món.
- L'espai econòmic català

6. Els intercanvis en un món global

- La globalització de la producció: les xarxes mundials de distribució i de transport.
- El sistema mundial de comunicacions.
- El caràcter desigual del consum al món
- El caràcter desigual dels intercanvis i les alternatives de comerç just.

7. L'organització política del territori

- Organització i funcionament territorial: assentaments, infraestructures i polaritzacions
- La divisió administrativa del territori: jerarquies i competències territorials de les administracions
- L'organització político-territorial de l'Estat espanyol i de Catalunya
- L'organització político-territorial de la Unió Europea

8. La diversitat cultural i l'expressió territorial dels fets culturals

- La diversitat cultural i la seva expressió territorial: les cultures com a patrimoni mundial.
- La divisió política del territori i les cultures.
- Immigració i interculturalitat com escenari de futur a Europa.
- Diversitat i naturalesa dels conflictes geopolítics al món actual.
- Societat i cultura en l'àmbit territorial dels Països de llengua catalana.

9.- Competències bàsiques

Pel fa que al tema de les competències bàsiques que són pròpies de les matèries adscrites al Seminari de Geografia i Història i Ciències Socials, queden recollides en els objectius establerts per cada una d'elles. Per aquesta raó no es tornen a especificar.

Referent a les 8 competències bàsiques i transversals, les diferents matèries, en funció dels seus continguts recullen millor unes que unes altres. Per exemple, la competència matemàtica presenta més relació amb les matèries de Geografia i Economia, la competència artística i cultural amb la Història de l'art o la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic també queda més ben recollida per l'assignatura de Geografia. En canvi altres com el tractament de la informació i la competència digital, d'aprendre a aprendre, la social i ciutadana, són tractades des de totes les matèries.

Des del seminari, es dóna especial valor a la competència comunicativa lingüística i audiovisual, tal i com queda recollit en els seus objectius.

10.- Programació d'activitats extraescolars

Las visites que apareixen a continuació són les que es presenten per l'aprovació del Consell Escolar però no implica que necessàriament s'hagin de fer totes.

ESO

Primer d'ESO

- Sortida a la Penya del Moro.... *Primer trimestre*
- Sortida a les mines de Gavà.... *Segon trimestre*. En aquesta cas es fa la proposta però queda pendent de realització en funció de les possibilitats econòmiques dels alumnes.
- Sortida al Museu de Història de la ciutat. Aquesta sortida seria la alternativa, en cas de no fer-se, a la sortida de les mines de Gavà

Segon d'ESO

- Museu de Història de Catalunya. *Primer trimestre*.
- Sortida per Barcelona. *Segon trimestre*.

Tercer d'ESO

- Sortida a la Colònia Güell. *Segon trimestre*.
- Sortida al Museu de Història de la ciutat de Barcelona. *Segon trimestre*.

Quart d'ESO

- Sortida a la Barcelona Moderna: Born. *Primer trimestre*.

Batxillerat

Economia

- Sortida a la Borsa de Barcelona. *Segon trimestre*.
- Sortida al Banc d'Espanya. *Primer trimestre*.

Història del món contemporani

- Visita a la Colònia Güell (Compartida amb els alumnes de 3er de l'ESO). *Segon trimestre*.
- Visita a l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu. *Primer trimestre*.

Geografia

- Visita al port de Barcelona. *Primer trimestre*.

Història comuna

- Museu de historia de Catalunya. *Segon trimestre*.